

30.04.2013

Pałac Starzeńskich w Płazie

autor: jkom

Na zespół pałacowo-parkowy w Płazie składa się kilka elementów zabudowy: zlokalizowany w północnej części założenia wielokrotnie przekształcany pałac, budynki gospodarcze (najstarsze powstały w poł. XIX w.), ogrodzenie z bramami i oczywiście malowniczy park.

Prawdopodobnie dwór istniał w tym miejscu już w XVI wieku. W XVIII stuleciu został przebudowany na rezydencję barokową. W 1898 roku pałac zakupił hrabia Adam Starzeński i aż do 1945 roku stanowił on siedzibę rodową Starzeńskich. W latach 1900–1901 pałac przebudowano według projektu architekta, Zygmunta Hendla.

Budowla nabrała cech neobarokowych, z parterowej zmieniła się w dwukondygnacyjną z mansardowym dachem, facjatami, kaskadowymi schodami w częściach bocznych, pośrodku zaś znajduje się czterokondygnacyjny ryzalit zwieńczony belwederem. W elewacji północnej znajdują się dwie wieżyczki. Wnętrze jednej z nich, wykończony jest oryginalną stolarką. Dawny hol jest obecnie podzielony na trzy pomieszczenia. Zachowała się w nim dawna posadzka ceramiczna, fragment barokowego drewnianego stropu oraz, u drzwi wejściowych, klamki w kształcie smoków.

Park został założony najprawdopodobniej w XVIII wieku jako kompozycja barokowa, jego pozostałością jest widoczny wciąż podjazd oraz aleje dojazdowe: jesionowa i klonowa. W XIX wieku zmieniono kompozycję ogrodu, zasadzono nowe gatunki roślin, jak tulipanowiec amerykański, cis czy modrzew japoński. Warto przyjrzeć się zabytkowym bramom i murowi, który malowniczo okala ogród. W 1954 roku pałac został przystosowany do pełnienia funkcji Domu Pomocy Społecznej, którą pełni do dziś.

Tekst: Joanna Nowostawska-Gyalóky, 2013

Obiekt jest częścią Szlaku Dworów

Małopolskich: <http://szlakimalopolski.mik.krakow.pl/?szlaki=dwory-malopolski>
w ramach [XV Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego](#).